

Taluarhitektuur enne sõda

Kiuxi külasimmanil poseerivad noored Kultsa talu suitsutare ees 1930. aastal. EFA 0-183327

Veel on inimesi, kel kõige kaunimad mälestused sõjaeelsest ajast on pärit just Eesti taludest. Nii taluhoonetest kui ka -elust. Eesti rahvas oli veel valdavalt maarahvas.

Eesti Kirjanduse Seltsi Kodu-uurimise toimkonna fotokogus leidub hulgaliselt fotosid talumajapidamistest 20. saj. algupoolel. Põhiosa siinsetest fotodest kajastab saarte ja Läänemaa talukohti, pisukeseks võrdluseks paar fotot ka „rikkamate piirkondade häärberitest”. Mõned fotod on talutöödest, nagu lehmälüps või õunte korjamine.

Viimasel ajal on üsna palju meie arhiivist küsitud fotosid oma esivanemate talude kohta – ehk leiab keegi sellestki fotovalikust midagi endale tuttavat.

Andmed ülesvõtete objektide ja aja kohta on lünklikud. Sama lugu on ka fotograafidega. Fotode infosüsteemist FOTIS – www.ra.ee/fotis/ saab aga ka ise otsida ja leida erinevatel teemadel fotosid. 2011. a. aprillis lõpeb Euroopa Liidu struktuurifondidest rahastatud projekt „Rahvusarhiivi fotonegatiivide ja diapositiivide digiteerimine”, mille tulemusel lisandub olemasolevate kirjelduste kõrvale 415 500 digiteeritud fotokujutist.

Ivi Tomingas

Veoma talu vana kivist sepikoda (19. saj. algusest) Vahtrepa külas Pühalepa kihelkonnas Hiiumaal.
Foto: G. Waher EFA 0-181913

Lehmalüps karjamaal Emmaste kihelkonnas Hiiumaal 1930. a. Foto: E. Wirnhof EFA 0-182900

Suvine karjuseelamu Mustjalas Saaremaal. Uksel koob sukka karjus Irina Allik 1930. a. EFA 0-185494

Kaarma kivist valmistatud looma jootmisküna, hanemold ja kaks seasöötisküna Kulgu Kusta talu õuel Sepa külas Kaarma kihelkonnas Saaremaal 1930. a. EFA 0-185540

Veoma talu ait Vahtrepa külas Pühalepa kihelkonnas Hiiumaal 1920-ndatel aastatel. Foto: G. Waher EFA 0-181916

Lestade kuivatamine Ranna talus Mägipää külas Reigi kihelkonnas Hiiumaal 1920-ndatel. EFA 0-181889

Viljapeks Jüri Jürissoni talus Kergu külas Pärnu-Jaagupi kihelkonnas 1930. aastal. Foto: Johanson EFA 0-184681

Kärevete küla heinalised einetamas Järvemaal 1924. a. Foto: A. Arendi EFA 0-182767

Losu talu elumaja Halliste kihelkonnas Pärnumaal. 1930. a. EFA 0-184617

Tõlla talu viljapuuaed Vana-Kariste vallas Pärnumaal 1925. a. Foto: Meltsas EFA 0-184598

Talupere Laura kihelkonnas Petserimaal 1925. aastal. EFA 0-186098

Kibe talu elumaja Paistu kihelkonnas Viljandimaal 1930. aastal. EFA 0-186351

Hendriku talu Rõuste külas Hanila kihelkonnas Läänemaal 1925. a. Foto: M. Kask EFA 0-183055

Raam- ja pakkmesilastarud Poanse külas Karuse kihelkonnas Läänemaal 1925. a. EFA 0-183325